

10/907

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI

14.07.2010

2010/6739

Ülkemizde organ nakillerinde ve organ bağışındaki sorunların araştırılarak, alınması gereken tedbirler konusunda Anayasanın 98. İctüzüğün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması yapılmasını arz ve teklif ederiz.

1. REŞAT DOĞRU - TOKAT
2. MEHMET ŞANDIR - MERSİN
3. KAMİL ERDAL SİPAHİ - İZMİR
4. HÜSEYİN YILDIZ - ANTALYA
5. HASAN ÇALIŞ - KARAMAN
6. MEHMET SERDAROĞLU - KASTAMONU
7. DURMUŞALİ TORLAK - İSTANBUL
8. RIDVAN YALÇIN - ORDU
9. AHMET ORHAN - MANİSA
10. MUSTAFA KEMAL CENGİZ - ÇANAKKALE
11. BEYTULLAH ASİL - ESKİŞEHİR
12. RECEP TANER - AYDIN
13. AKİF AKKUŞ - MERSİN
14. SÜLEYMAN LATİF YUNUSOĞLU - TRABZON
15. YILMAZ TANKUT - ADANA
16. ERTUĞRUL KUMCUOĞLU - AYDIN
17. CEMALEDİN USLU - EDİRNE
18. MEHMET GÜNAL - ANTALYA
19. AHMET KENAN TANRIKULU - İZMİR
20. EMİN HALUK AYHAN - DENİZLİ

GEREKÇE

Organ nakli; Vücutta görevini yapamayan bir organın yerine canlı bir vericiden veya ölüden alınan sağlam ve aynı görevi üslenecek bir organın nakledilmesi işlemidir.

Organ bağışı ise, bir kişinin hayatta iken serbest iradesi ile tıbben yaşamı sona erdikten sonra doku ve organlarının başka hastaların tedavisi için kullanılmasına izin vermesi ve bunu belgelendirmesidir.

Tıp 20. yüzyıla gelene kadar pek çok değişim ve gelişme göstermiştir. Uygulamalar sırasında pek çok da olağanüstü hallere tanık olundu. Ama artık bir konu çok iyi bilinmektedir. O da yaşam ve ölümün ne olduğu. Ölüm konusunda artık bir tereddüt taşımıyoruz. Hele de bazı testler yapıldıktan sonra ölümün kesinliği kuşku götürmez bir gerçektir. Defnettığımız bir insan ne kadar ölüye beyin ölümü gelişmiş bir insan da o kadar ölüdür. Bu güne dek ölmüş, defnettığımız bir insanın yaşama geri dönmesi gibi bir mucize nasıl gerçekleşmediyse, bundan sonra da böyle bir mucize gerçekleşemez. Tıp da mucizelerin gerçekleştiği pek çok alan olmasına rağmen ne yazık ki ölüm bunlardan birisi değildir. Bu güne kadar basında bazı spekülasyonlara zaman zaman rastlanmasına rağmen hiçbir beyin ölümü ve ölüm vakasının yaşama dönmesi söz konusu olmamıştır.

İyilik yapmanın belki de en açık karşılığıdır organ bağışı yapmak. Yaşamımızda davranışlarımızı yönlendiren itkelerin içinde en önemlilerinden birisi belli bir yarar ummaktır. İyilik yaparken bile bir yanımızla bu iyiliğin bize bir şekilde dönmesini umarız. Yaptığımız iyilikten karşımızdakinin ve diğer insanların bir şekilde haberdar olması ve bize borçlu hissetmesi karşı konulamaz bir istektir. Oysa ki bir davranışın tam anlamıyla iyilik sayılabilmesi için hiçbir şekilde karşılığının olmaması ve habersiz olması gerekir.

Ülkemizde yakınıni kaybedip organ bağışı ile ilgili soruyla karşılaşan insanlardan neredeyse yarısı yakınlarının organlarını bağışlama cesaretini ve olgunluğunu göstermişlerdir. Bu durum her konuda başta giden ABD nin bile organ bağış oranının üzerindedir.

Bu bizim insanımızın sağduyusunu ve yüreğini en açıklıkla ortaya koyan bir değerdir. Ülkemizde asıl yetersizliğin beyin ölümlerinin tespiti konusunda olduğunu artık anlamış bulunmaktayız.

Organ bağışı konusunun bir diğer yönü ise sosyoekonomik düzeyi düşük kesimde bağış oranlarının çok daha yüksek oranda gerçekleşmiş olması. Hiçbir

maddi çıkar olmamasına karşın böyle bir sonucun ortaya çıkması da hayli ilginçtir. "Acaba ekonomik yönden iyi durumda olup, daha yüksek eğitim imkânları buldukça, insanlıktan uzaklaşıyor mu?" sorusu ister istemez insanların aklına geliyor.

İnanıyoruz ki; güven ve bilgilenme sorunu halledilebilirse, ülkemiz dünyada organ bağışı konusunda en gelişmiş ülke olacaktır.

Diğer bir gerçek de ülkemiz sağlık çalışanlarının bu konuda tam bilgi sahibi olmamalarıdır. Ülkemizin kadavradan organ bağışı ve nakli konusunda en zayıf noktası ne yazık ki bu. Bu güne kadar tıp ve sağlık personeli eğitiminde teknik unsurları ön plana çıkarıp sosyal yönden yeterli bilgilenmenin sağlanamamış olması bunun en önemli nedeni. Bir şekilde organ nakli merkezlerinde çalışmış olanlar dışında, beyin ölümü tespitlerinin önemini kavramış ve bu konuda hassasiyet gösteren hekim sayısı ne yazık ki çok az. Doktorlar karşılarında görmedikleri ve kendi takipleri altında olmayan bir hastanın yaşamı konusunda henüz yeterli duyarlılığı göstermekten uzaklar. Bu nedenle çalışmaların ve eğitim programlarının ilk basamağında halktan önce sağlık çalışanları yer almalıdır.

Konunun TBMM tarafından da araştırılması organ nakli ve organ bağışı konusunda ülkemizi ve halkımızı çok daha iyi yerlere getirecektir.

Önergemiz bu amaçla hazırlanmıştır.